

Βασικά συμπεράσματα της ετήσιας έκθεσης για την Ενιαία Υγεία της EFSA και του ECDC αναφορικά με τη συχνότητα δήλωσης των τροφιμογενών νοσημάτων στην ΕΕ το 2022

Η λοίμωξη από καμπυλοβακτηρίδιο και η μη τυφο-παρατυφική σαλμονέλλωση ήταν τα συχνότερα δηλούμενα τροφιμογενή νοσήματα στους ανθρώπους, στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) το 2022. Ωστόσο, ο αριθμός των δηλωθέντων κρουσμάτων εξακολούθησε να είναι μειωμένος σε σχέση με τα έτη πριν από την πανδημία COVID-19, δηλαδή τα έτη 2018-2019. Οι πληροφορίες αυτές δημοσιεύτηκαν στις 12/12/2023, στην ετήσια έκθεση για την Ενιαία Υγεία στην ΕΕ, της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (European Food Safety Authority- EFSA) και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (European Centre for Disease Prevention and Control-ECDC).

Ο αριθμός των δηλωθέντων κρουσμάτων λοίμωξης από καμπυλοβακτηρίδιο, το οποίο είναι το συχνότερα δηλούμενο τροφιμογενές νόσημα στην Ευρώπη, παρέμεινε σταθερός το 2022 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (δηλώθηκαν 137.107 κρούσματα). Το κοτόπουλο ήταν ο συχνότερος αγωγός μετάδοσης των λοιμώξεων.

Η μη τυφο-παρατυφική σαλμονέλλωση ήταν το δεύτερο συχνότερα δηλούμενο νόσημα. Το 2022 δηλώθηκαν 65.208 κρούσματα, ενώ ο αντίστοιχος αριθμός το 2021 ήταν 60.169 κρούσματα.

Σύμφωνα με το ECDC, παρόλο που ο αριθμός των δηλωθέντων κρουσμάτων των δύο συχνότερων τροφιμογενών νοσημάτων παραμένει σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με τα προ-πανδημικά έτη, δεδομένων των επιπτώσεών τους στην υγεία των ανθρώπων, απαιτείται περαιτέρω προσπάθεια και συνεχής επαγρύπνηση για τη μείωσή τους.

Όσον αφορά στις δηλούμενες συρροές τροφιμογενούς/υδατογενούς νοσήματος¹, ο αριθμός τους το 2022 (5.763 συρροές) αυξήθηκε κατά 44% σε σύγκριση με το 2021 (4.005 συρροές). Ο αριθμός αυτός είναι παρόμοιος με αυτόν που σημειώθηκε τα έτη πριν από την πανδημία, ενώ ο αριθμός των θανάτων σε αυτές τις συρροές, είναι ο μεγαλύτερος που καταγράφηκε την τελευταία δεκαετία (64 θάνατοι). Οι θάνατοι αποδόθηκαν κυρίως στη λιστερίωση (*Listeria monocytogenes*) και συνδέθηκαν με ευρεία ποικιλία τροφίμων, όπως κρέας, γαλακτοκομικά προϊόντα, ψάρια και λαχανικά. Το βακτήριο *Salmonella* spp. και συγκεκριμένα ο ορότυπος *S. Enteritidis* παρέμεινε ο συχνότερα δηλούμενος αιτιολογικός παράγοντας των τροφιμογενών επιδημιών. Η ολοένα και συχνότερη χρήση της αλληλούχισης του ολικού γονιδιώματος (Whole Genome Sequencing-WGS), πιθανόν να συνέβαλε στην ενίσχυση της ευαισθησίας της επιτήρησης και κατά συνέπεια της ανίχνευσης των συρροών στα κράτη-μέλη.

Στη χώρα μας το 2022 δηλώθηκαν, μέσω του Συστήματος Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων (ΣΥΔΝ), 640 κρούσματα μη τυφο-παρατυφικής σαλμονέλλωσης, ενώ το 2021 δηλώθηκαν 318 κρούσματα. Επίσης, το 2022 δηλώθηκαν 34 συρροές τροφιμογενούς/υδατογενούς αιτιολογίας, ενώ το 2021 δηλώθηκαν 6. Σημειώνεται ότι ο μικρός αριθμός των δηλωθέντων κρουσμάτων μη τυφο-παρατυφικής σαλμονέλλωσης και των δηλωθεισών συρροών τροφιμογενούς/υδατογενούς προέλευσης που καταγράφηκε το 2021 πιθανόν να οφειλόταν στην πανδημία COVID-19. Αναφορικά με τη λοίμωξη από καμπυλοβακτηρίδιο, που εντάχθηκε στον κατάλογο των υποχρεωτικώς δηλούμενων νοσημάτων σε συνέχεια της Υπουργικής Απόφασης Δ1α/Γ.Π. οικ. 16711/2022 - ΦΕΚ 1665/Β/7-4-2022, το 2022 δηλώθηκαν μέσω του ΣΥΔΝ 302 κρούσματα.

Η έκθεση είναι διαθέσιμη στον σύνδεσμο:

<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/8442>

¹ Ως συρροή κρουσμάτων τροφιμογενούς/υδατογενούς νοσήματος ορίζεται η εμφάνιση δύο ή περισσότερων κρουσμάτων με παρόμοια συμπτωματολογία, συνήθως από το γαστρεντερικό σύστημα (διάρροια ή/και έμετο), η αιτία των οποίων μπορεί να αποδοθεί στην κατανάλωση του ίδιου τροφίμου ή νερού της ίδιας προέλευσης.

Βιβλιογραφικές αναφορές

1. EFSA and ECDC (European Food Safety Authority and European Centre for Disease Prevention and Control), 2023. European Union One Health 2023 Zoonoses Report. EFSA Journal 21(12). <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.8442>
2. World Health Organization (WHO). Foodborne disease outbreaks: Guidelines for investigation and control. 2008. Διαθέσιμο από: http://whqlibdoc.who.int/publications/2008/9789241547222_eng.pdf
3. Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ). Επιδημιολογικά δεδομένα για τη σαλμονέλλωση (μη τύφο-παρατυφική) στην Ελλάδα, 2004-2022. Σύστημα Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων. Διαθέσιμο από: https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2023/06/epidimiologika-dedomena_salmonellosi-ellada-2004-2022.pdf
4. Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ). Επιδημιολογικά δεδομένα συρροών κρουσμάτων τροφιμογενούς/υδατογενούς νοσήματος στην Ελλάδα, 2004-2022. Σύστημα Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων. Διαθέσιμο από: https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2023/06/epidimiologika-dedomena_sirro-i-trofimogenon_ellada-2004-2022.pdf
5. Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ). Επιδημιολογικά δεδομένα για τη λοίμωξη από καμπυλοβακτηρίδιο στην Ελλάδα, 2004-2022. Σύστημα Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων. Διαθέσιμο από: <https://eody.gov.gr/epidimiologika-statistika-dedomena/etisies-epidimiologikes-ektheseis/>